

Izhaja razen nedelj in
praznikov vsak dan
ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 6/I,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obli. Rokopise se ne vrača.

Oglaš: Prostor 1 mm x
55 mm po K 1-50. Uradni
razglaš, poslano ter no-
tice isti prostor K 2-
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 288, za pol
leta K 144, za četrt leto
K 72, za mesec K 24.
Za inozemstvo K 480.

Reklamacije za list
so poštne proste.

Upravišтво je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 6/I,
Učiteljska tiskarna.

Rekonstrukcija kabi- neta.

LDU Beograd, 2. maja. Po prav-
oslavskih velikonočnih praznikih bo
menda prišlo do rekonstrukcije vla-
de. Minister za zunanje stvari bi imel
postati Velizar Janković. Stevilo ra-
dikalnih in demokratskih ministrov
bi se zenačilo in bi demokracija dobila
še en portfelj.

Minister dr. Velizar Janković je
Pašičev »kum«. Zato lahko postane,
kar hoče. Vse doseže, kar mu drago,
bodi slava, bodi blago. Ta junaški ko-
renine, Pašičeve je rodbien.

ZNAČILNO.

LDU Beograd, 2. maja. Včeraj je
izšla prva številka »Velike Srbije«,
organa srbske stranke. List zahteva,
da naj se naša država imenuje Velika
Srbija.

Dogodki na Reki.

Nam vsem je še znan hud diplo-
matski boj med Italijo in Jugoslavijo
za Reko. Pod pritiskom uveljavljenja
londonskega pakta je Italija v Kapalu
sicer pristala na to, naj bo Reka ne-
odvisna država, toda vse kaže, da
je Italija pristala na to »koncesijo«
samo z namenom, da ji bo prihodnost
prinesla tudi Reko in Dalmacijo. Ju-
goslavija računa seveda na isti način
Povodov za bodočo vojno med Ita-
lijani in Jugoslavlani je torej že danes
dovoli.

Prebivalstvo Reke se je pri zad-
njih volitvah izreklo za neodvisno
reško državo. To laški vladi seveda
ni bilo všeč, ker je smatrala, da so
tkz. reški »avtonomaši« pristajali Ju-
goslovanov. Zato je organizirala la-
ška vlada s pomočjo svojih udanih
plačancev na Reki fašistovski po-
groz, vsled česar je predsednik no-
voizvoljene reške avtonomne vlade
zbežal v Bakar na jugoslovansko
ozemlje kamor ga hodijo sedaj Ita-
lijani snubiti za njegovo ljubezen in
naklonjenost.

Poročila se glase:

Bakar, 2. maja. Zastopniki Zanel-
love stranke, ki so bili izvoljeni pri
zadnjih volitvah na Reki, so ustano-
vili vlado, katere predsedstvo je
prevzel Zanela sam. Portfelj za no-
ranje stvari je prevzel Peteani, pra-
vosodje dr. Jeckhel, prosveto Len-
gyel, finance pa Blassich.

LDU Bakar, 2. maja. Zanellova
vlada je takoj po konstituiranju po-
slala brzojavno spomenico v Wa-
shington, London, Pariz, Beograd in
Rim. Posebno se je obrnila na vrhov-
ni svet v Parizu, zahtevajoč, da se
vzpostavi njena prava in prizna
njena zakonitost na Reki.

LDU Bakar, 2. maja. Danes do-
poldne je prišla v Bakar italijanska
torpedovka po Zanello, katerega je
odpeljala na pogajanja z italijanskim
poslanikom na Reki Cacciadomini-
jem. Zanellov odhod na pogajanja je
rezultat snočnjega prihoda in pogaj-
anj z italijanskim uradnim delega-
tom. Pogajanja so se vršila na širo-
kem morju, ker se Zanela ni upal iz-
krcati na italijanskem ozemlju. Okoli
13.30 se je Zanela vrnil ter je imel
takoj sejo z drugimi člani svoje vla-
de.

Bakar, 2. maja. Kakor javljajo z
Reke, je tam vzpostavljen mir in red.
Fašisti, ki so zadnje dni prišli na Re-
ko, so odšli v najbližjo okolico. Za-
to se zdi, da hočejo obdržati svoje
pozicije na Reki.

ITALIJANSKI OBISKI.

Bakar, 2. maja. Snoci ob 19. je
prišla senkaj druga italijanska tor-
pedovka. Ko je pristajala v luki, se
je poskušovala na sprednjem delu.
Italijanski delegat je zaprosil, da se

To pove vse. Doba ustavnih bojev
bo še huda.

Razmejitve med Italijo in Jugoslavijo.

Bakar, 2. maja. General Majster,
Nan jugoslovanske delegacije v Be-
netkah, je predvčeršnjim na torpe-
dovki prišel v Bakar ter je nadaljeval
svoje potovanje. Komisija je v Be-
netkah dovršila svoje delo za razme-
jitev tja do Matulj, tako da je meja
proti Sloveniji popolnoma dogotov-
ljena.

Bakar, 2. maja. Kakor se doznava
z zanesljive strani, se bo začelo delo
za razmejitve Reke med italijanski-
mi in jugoslovanskimi delegati dne
5. tm. ter bo končano do 10. maja.
Reške meje bodo torej določene prej
kakor se bodo izvršile volitve v ita-
lijanski parlament.

NA REKI JE MIR.

Reka, 2. maja. Na Reki se je situ-
acija stabilizirala. Mesto izgleda ka-
kor po navadi. »Vedeta d'Italia« pi-
še, da za fašiste bivanje na Reki ni
varno, češ da so Jugoslaveni oboro-
ženi in vsak čas pripravljeni, da ak-
tivno nastopijo proti fašistom.

ITALIJANSKI DEMENTI.

LDU Rim, 30. aprila. Agenzia
Stefani poroča: Vesti, ki jih je raz-
širil beograjski presbiter, po katerih
je baje na Reki za volitev prišlo do
velikih spopadov med prebivalstvom
in italijanskimi zasedbenimi četami,
katere so baje podpirale propagando
italijanskih nacionalističnih skupin,
so brez podlage. V resnici se ti krva-
vi konflikti niso vršili za volitev in
tudi italijanske zasedbene čete niso
nastopile. Volilni boj je bil zelo hud.
Posamezne skupine so poizkusile vr-
šiti nasilje, nakar so lokalna oblastva
Julijske Benečije v svrhu, da se ob-
varuje mir, privolile v začasno zased-
bo po italijanskih četah, kar se je
zgodilo s privoljenjem vseh strank,
tudi hrvatskih in slovenskih. Četam
je prebivalstvo, tudi slovansko pri-
redilo nad vse prijazen sprejem.

ZANELLA SE ZAHVALJUJE.

Bakar, 2. maja. Zanellova stran-
ka je najela v hotelu »Jadran« štiri
sobe za sebe. Med Bakrom in Reko
so vzpostavljene zveze, vendar pa
se drži Zanela precej rezervirano.
Zanela je izrazil svoje zadovoljstvo
nad sprejemom v Bakru.

STRANKARSKI SESTANKI V BAKRU.

Bakar, 2. maja. Semkaj je došla
delegacija reške jugoslovanske
stranke radi izvedbe organizacije
reških Jugoslovanov. V delegaciji
so profesor Grohovac, profesor Le-
nas, novinar Krznarič, trgovec Bun-
čiga in trgovec Sejlč. Od včeraj bi-
vajo v Bakru tudi zastopniki reške
socijalistične stranke. Za reško av-
tonomistično stranko je prišel v Ba-
kar Gotthardi, za reško socijalistično
stranko Senjan, za okupirano ozem-
lje Marinič. Tem članom reške pa-
triotske zveze se je pridružil tudi
član zveze Viljem Šafranko.

Bakar, 2. maja. Direktorji reške
demokratske avtonomistične stran-
ke se je danes sestel v Bakru in je
imel sejo pod predsedstvom Gotthar-
dija. O sklepih direktorija se
vzdržuje največja tajnost.

Sporazum v vprašanju nemške vojne odškodnine.

Po današnjih vesteh izgleda, da
bo prišlo vendarle do sporazumne
rešitve glede vprašanja nemške voj-
ne odškodnine. Francoske čete zaen-
krat ne bodo zasedle Porurja, ampak
se bodo pregovori z Nemčijo nadalje
vali.

Podrobnosti z londonskih pogaj-
anj sicer še niso znane. Vendar se
pa da iz dosedaj znanih okolištin
posneti, da Angleži, Amerikanci in
Lahi niso šli čez drn in strni s Fran-
cozi in so nasprotovali oboroženi in-
tervenciji.

To dejstvo znači za francoske di-
plomate občuten poraz.

Treznih in hladnih računih Angležev
so zmagali nad prismojenim šoviniz-
mom francoskih imperijalistov. To
dejstvo utegne zelo ugodno vplivati
na evropski politični položaj.

Nauen, 2. maja. Po uradnih vesteh je
prišlo do popolnega sporazuma v vpra-
šanju sankcij med Lloyd Georgem in Brian-
dom, Nemčija bo pozvana, da odgovori na
ultimatum reparacijske komisije.

Pariz, 2. maja. Kakor poroča posebi
dopisnik Agence Havas iz Londona, se je
med zavezniki dosegel sporazum, po kate-
rom reparacijska komisija Nemčiji v
štirih dneh naznanila modalitete plačevanja
in jamstva, ki naj nadomestijo teritorialno
poročstvo, ker se poročstveno ozemlje ne bo
zasedlo, ako bi Nemčija sprejela predloge.

LDU London, 1. maja. »Times«
poroča, da zavezniki izvedenci ra-
čunajo na to, da se v najkrajšem ča-
su sklene dogovor in da se nesporaz-
umljenja v kratkem poravnajo. Na-
mesto, da bi zavezniki takoj vkora-

kali v ruhrsko ozemlje, se bo Nem-
čiji stavil kratek ultimatum, po čigar
preteku se uveljavijo prisilne odred-
be, če bi Nemčija odklonila izvesti
zahteve, predvidene v ultimatu.

STROKOVNE ORGANIZACIJE ZA SPORAZUM.

Nauen, 2. maja. Manifest interna-
cionalne zveze strokovnih organiza-
cij poudarja, da se nemški predlogi
lahko sprejmejo kot dobra podlaga
za pogajanja glede mirne rešitve re-
paracijskih problemov.

FRANCOSKO-ANGLEŠKA KON- KURENCA.

LDU Nauen, 2. maja. Francoska
velika industrija zahteva, da vlada
podpira izvoz francoskega železnega
blaga v Švico, Italijo in prekomorske
države. Vlada bi morala organizirati
oddajo nemškega koksa Franciji po
nižjih cenah. Nemška težka industri-
ja pravi, da bo Francija z okupacijo
Porurja dobila toliko količine naj-
boljšega koksa, da bo lahko prehitela
angleško industrijo.

ITALIJA ZA NEMČIJO.

Nauen, 2. maja. Italijansko časo-
pisje je začelo pisati proti sankcijskim
odredbam proti Nemčiji. »Popolo
Romano« pravi, da bi bila za Italijo
sramota, ako bi pristala na Briando-
ve načrte. »Giornale d'Italia« misli,
da Italija, kakor tudi Anglija in Ze-
dinjene države ne bodo odobrile pre-
tiranih zahtev Francije.

Demokratska morala.

Občinske volitve v 4 mestih Slo-
venije so spravile naše demokrate v
jako neprijeten položaj. Stranka, ki
je bila vajena neomajeno gospodova-
ti na ljubljanskem magistratu okoli
40 let, je prišla čez noč v manjšino in
preči ji nevarnost, da tudi potom
kompromisa ne bo dobila županske-
ga mesta. V ostalih treh mestih je
položaj za demokrate deloma še
slabši.

Kadar pride stranka, ki je bila va-
jena gospodovati, v manjšino, takrat
pokaže šele svojo pravo moč, ako jo
ima še kaj v sebi. Stranka, ki čuti v
sebi dovolj življenske sile in moralne
moči, začne takoj samo sebe kritizi-
rati in preiskovati, v čem tičijo njene
politične hibe in taktični pogreški, da
te kolikor mogoče hitro popravi in si
tako uglaadi tla za svoje bodoče po-
litične nastope. Tako so n. pr. delali
naši klerikalci po državnozbornih
volitvah, kjer so doživeli tudi nepri-
jetne neuspehe, kakor danes demo-
krati. Kdor se spominja onih člankov,
ki jih je takrat priobčeval »Slove-
nec«, si je moral reči, da ta stranka,
ki ima toliko samokritike v sebi, še
zadajni ni mrtva. Padla je sicer, am-
pak se je zopet vjela na noge kakor
maček.

Pri demokratski stranki tega ne
opazujemo. Tudi demokratska stran-
ka je padla, pa ne na noge, ampak na
glavo. Drugače si pač ne moremo
tolmačiti članka, ki ga je prinesel so-
botni »Slov. Narod«. Najbolje bi bilo,
da bi članek priobčili v celoti, kakr-
šen je, toda zaradi pomanjkanja pro-
stora naj zabeležimo le dva - tri od-
stavke. »Narod« piše o posledicah,
ki naj zadenejo one, ki niso prišli vo-
lit demokratov:

Med te posledice pa je šteti tudi
to, da te tudi stranka ne more pripo-
znati za svojo, zlasti ne takrat, ka-
dar apeliraš nanjo in zahtevaš od nje
pomoči. Pri tem ne mislimo na to,
da bi ti stranka odrekla pravico, ki jo
terjaš ter bi ti namestu nje odslej de-
jala krivico; ampak gre več za za-
sluge, ki jim nasproti stojijo proti-

usluge. V tem slučaju si mora pač
stranka dobro in od vseh strani ogle-
dati takega svojega »pristaša« in mu
dati jasno vedeti, da ga ne pozna,
ker tudi on nje v usodepolnem tre-
nutku ni maral poznati. In če se za
eno in isto stvar potegujeta dva,
imej prednost, kdor je bil izkazal
svojo zanesljivost in neustrašeno pri-
padnost. Zvestoba za zvestobo!

Pride pa še lepše:

»Vsekakor ožigosanega dejstva
pri zadnjih volitvah ne smemo pustiti
mimo nas brez kritike in posledic.
Krajevne organizacije naj izdelajo
natančen kataster o vseh, ki so vo-
lili našo stranko - nobena volitev
ni tako tajna, da bi se tega vsaj pri-
bližno ne dalo izračunati - in o vseh,
ki so ostali doma. Dotični imenik je
predložiti našim poslancom, našim
ministrom in drugim predstavite-
ljem. Kadar jim potem pride trkat na
vrata prosilec, proseč intervencije in
usluge, tedaj naj predvsem iz ime-
nika konstatirajo, je-li vreden, da se
stori zanj le korak.«

Tukaj ne najdemo niti besedice o
eventuelnih lastnih napakah, niti be-
sedice samokritike, ampak samo
pretnje in grožnje. Prav kakor maj-
hni togotni otroci cepetajo, sujejo,
rijejo, hipejo in upijejo v svoji one-
mogli jezici, če jih močna roka očeto-
va prime za vrat in jih posadi tja,
kamor spadajo. Tako ponašanje je
nevredno javnosti.

Grožnje, kakor jih obsega zgoraj
omenjeni članek, so pa žalostna si-
gnatura ne strankine moči in zave-
sti, ampak njene dekadence. Kaj se
to pravi: Če ne greš politično čez
drn in strn za monoi, ti pa jesti ne
bom dal? Gospodje! Ali res ne ču-
tite, kako neplemenita, kako grda je
taka poteza? Dokler bo naše demo-
kratstvo operiralo s takimi moral-
nimi pojmi, naj se ne čudi, če mu in-
teligenca obrača hrbet in si išče sa-
ma svojih potov do prave, do plome-
nite demokracije.

Delavska mladinska internacionala.

Izkušnja nam kaže, da je ves
napredek izšel iz nezadovoljnosti
s starim. I mi smo nezadovoljni s
dosedanjim in iščemo novega a bolj-
šega. Vzroke sedanjih nezdavil
razmer pa vidimo glavno v samli
sebi, ker smo slabi ljudje, ker ni-
smo boljši nego naši stari, in po
sedanjih pripravah sodeč, večina
tudi ne bo boljša. Najprej moramo
sami sebe bolje vzgajati, reformi-
rati najprej ljudi.
(Kaj hočemo. Poslanica
slovenski mladini.)

Na konferenci zastopnikov delavske
mladinske internacionale v Hamburgu je
bila sprejeta spodnja princip. Izjava, ki bo
na bližnjem kongresu predložena v končno
odobrenje.

Delavske mladinske zveze posameznih
dežel se združijo v »Delavski mladinski
internacionali in s svojim pristopom pri-
znajo, da bodo z vsemi močmi stremeli za
uresničanjem v dolenji izjavi izjavljanih prin-
cipov. Toda vključenim zvezam ostane
popolno pravo in svoboda v določevanju
svojega lastnega organizatoričnega stila
šča in načina dela, oziroma se pri tem na po-
litične in gospodarske razmere svoje lastne
dežele.

Cilj in bistvo delavskega mladinskega gibanja.

Vsi člani naj se navajajo v duhu so-
cialističnega svetovnega nazora k samo-
izobrazbi, ki odgovarja njihovi starosti,
spolu in njihovi duševni zmoglosti.

Vzgoja naj bo predvsem usmerjena na
vzbuđenje in ohranjanje bratskega medna-
rodnega mišljenja in h gnusu in boju proti
militarizmu in vojni.

Proti vsemu, kar življenje mladih de-
lavcev upropača in razdira, kakor nezdrav
vpliv alkohola in književnega izmečka, se
mora proletarsko mladinsko gibanje naj-
odločneje bojevati. Proti napačnemu miš-
ljenju in občevelnim navadam mladih
sami naj bi se delovalo v isti meri kakor
proti pogubnim družabnim slabostim, ki
napravijo mladinsko življenje nemoralno in
ga pomrače.

Starejši med njimi se morajo poleg
tega pripraviti za aktivno in smoteno so-
delovanje pri družabnih nalogah delavske-
ga razreda. Ta predpriprava se mora
izvršiti:

a) s pomočjo takega izobraževanja na
polju telesnega, duševnega in pravne vzgoje, ki
je bila v šoli zanemarjena in je potrebna
za rešitev nalog delavskega razreda;
b) s pomočjo propagande in akcije
usmerjene na uresničenje mladinskega pro-
grama katerega zahteve se posebno nana-
šajo na izboljšanje pouka in vzgoje mla-
dine in na izpopolnitev njenega zakonskega
varstva.

Proletarsko mladinsko gibanje ne mora
nadomestiti stranke, strokovne ali združne
organizacije, nego jim stoji kot kulturno
gibanje ob strani s ciljem, ustanoviti novo
živilensko zgradbo, zgradbo socializma.

Navdušenost in idealizem doračajoč
delavske generacije naj bosta usmerjena
na ogromne naloge, ki jo čakajo. Rešitev
teh nalog zahteva ljudi, ki niso samo in-
telkuelno višje naobraženi ko današnji,
nego vsebujejo sočasno v sebi v višji meri
socialno mišljenje in čut odgovornosti. —
Socializem ni samo politično gospodarski
sistem, katerega je treba samo spoznati, se
samo k njemu priznati, temveč je tudi
ravnatoka kulturni ideal, ki nalaga poseba-
no došlim generacijam velike pravne zaht-
ve enotnosti, skupnega dela in pravčnosti.

Prenovitev osebnosti, dejanski social-
lizem, naobrazba socialistično ravnajočih
ljudi naj bo in mora biti geslo delavskega
mladinskega gibanja.

Mladinsko in delavsko gibanje.

Delajoča mladina spozna s hvaležnostjo
veliko orožje organizacije, izločanje in pri-
prava nanjo, ki jo je delavski razred že
izvršil, in želi na doseženem temelju graditi
dalje. Dokler bo delavski razred izkoriščen
in tlačan, ne more zadovoljiti zahtevam
popolne naobrazbe telesnih in duševnih
moči. Delavska mladina se čuti kot del
ekonomske in socialno važnega razreda
družbe in utrjuje pravico do dobre kulture.

Samo s pomočjo delavskega razreda moremo doseči družabni položaj, v katerem bodo vse zahteve delavske mladine izpolnjene in čut pravičnosti zadovoljen. Življenjski interes delavskega razreda se torej ujema z onimi njihovih razreda.

Delavsko mladinsko gibanje torej se more oprati samo na socialistično delavsko gibanje. Brez njegove pomoči in podpore izgubi svojega naravnega zaveznika.

Najmočnejše je obsoditi vsa prizadevanja, ki streme za tem, da napravijo iz delavskega mladinskega gibanja politično stranko. Takšen karakter mladinskega gibanja nasprotuje željam in potrebam daleč večjega dela mladih delavcev in delav in zadržuje razvoj mladinske organizacije.

Sodelavec odraslih pri naobrazovalnem in propagandnem delu mladinskih organizacij naj ima karakter družinske pomoči.

Internacionalno združenje.

Delavska mladinska internacionala predstavlja delavsko skupnost, ki močno zahteva mednarodno solidarnost mladih delavcev.

Priljučene zveze hoče napotiti, da se z lastno močjo medsebojno podpirajo in si vzbuja vedno večja prizadevanja. Delavska mladinska internacionala upa medtem ko na posameznih ozemljih mladinskega gibanja, ki sporoča v posameznih deželah zbrane izkušnje priljubljenim zvezam, ko organizira sestanke mladih delavcev s svojimi inozemskimi tovariši, ko ustvarja priljubljenost za pismene zveze med njimi, in za medsebojno pomoč, razširja časopise in epise v večih jezikih, kakor potem drugih, od organizacij skupno bližje določenih sredstev delavske mladinske gibanje povsod podpirati in zmagati s pravih bojnih veseljem in bratsko ljubeznijo, da se čutijo vsi mladi delavci mednarodno kot odgovorni nositelji bodočnosti, ki napravijo sužnjem — ljudi...

O internacionali.

V zagrebškem glasilu socialnodemokratske stranke »Slobodi« piše o tem poglavju sodrug Berberović naslednje:

»Vojna je uničila mednarodno edinstvo socialističnega proletarijata in če danes govorimo o »internacionali«, imamo pred očmi sami cilj, ki ga ima svetovni proletarijat pred seboj, t. j. združitev v eno internacionalo. Danes imamo staro, socialnodemokratsko II. internacionalo, boljševisko III. internacionalo in Dunajsko internacionalno delovno skupnost socialističnih strank. Torej tri skupine, ki vsaka zase hoče predstavljati, oziroma vzpostaviti internacionalo. Od vseh treh skupin imajo vse tri to skupno, da skušajo internacionalo vzpostaviti na ta način, da druga drugo absorbirajo.

Druga internacionala je predvsem mednarodna organizacija socialističnega proletarijata, ki je vsled izstopa številnih socialističnih strank iz nje izgubila značaj internacionala. Kljub temu je pa še vedno močna: v njej je namreč še angleška Labour Party, nemška socialna demokracija, belgijska, danska, nizozemska in švedska socialistična stranka, ter socialnodemokratske stranke Češko-slovaške, Madžarske, Poljske, Gruzijske, Finske, Litve in angleških kolonij. V drugo internacionalo pripade danes tudi še socialnodemokratska stranka Hrvaške in Slavonije.

V programu II. internacionala je treba marsikaj revidirati. To uvidevajo tudi stranke same, ki so v njej udeležene; to so pokazale tudi na lanskem kongresu v Ženevi, kjer so pooblastile sodr. Macdonalda da v tem smislu apelira na vse socialistične in komunistične stranke. Apel je ostal brezuspešen.

Tretja internacionala po svojem sestavu in programu ne daje možno-

sti, da se okoli nje zbere ves socialistični proletarijat sveta. Ta internacionala namreč ne pripušča nikakršne avtonomije njej priključenim strankam, temveč zahteva, da se vse pokore nezmotljivim moskovskim sklepom, čeravno so se skoro vse stranke, ki so se brez vsega nadaljnega slepo pokorile tem sklepom, že večkrat uverile, da tako slepo pokoravanje ni zdravo za socialistično gibanje. To se je predvsem pokazalo na Madžarskem, na Finskem, Bavarskem in deloma tudi že v Jugoslaviji in Italiji. In ko so vsled tega nekateri uvidevnejši voditelji kritizirali diktatorsko taktiko moskovske internacionala, so bili iz nje kratkoma izključeni. Glavni karakteristiki III. internacionala je »očičenje« po znanih 22 točkah, Moskovska internacionala hoče vsiliti sovjetski sistem reševanja socialističnih nalog tudi tistim strankam, ki so si v desetletjih izgradile že mnogo dovršenejše oblike organizacije. Ta internacionala pa je povrh tega obvezala svoje pristaje tudi z nalogo, da se bore proti amsterdamski strokovni internacionali, ki je faktično danes še edina za akcije sposobna mednarodna organizacija proletarijata.

Tretja internacionala ne more beležiti kakih večjih uspehov, odkar obstoji. Njej pripadajo edine večje stranke: to je italijanska socialistična stranka, francoska komunistična stranka, ter zedinjena komunistična stranka Nemčije, ki je vsled postopanja III. internacionala imela že večkrat brezuspešna krvoprelitja. Opaža pa se že, da so se v vseh teh strankah pričela trenja, ki bodo skorogotovo dovedla do novih kriz v lastnih vrstah.

Mednarodna delovna skupnost socialističnih strank.

zveza, ki je bila ustanovljena letos na Dunaju, si je ustvarila temelj, na podlagi katerega naj bi bilo omogočeno zbiranje svetovnega socialističnega proletarijata v eno samo internacionalo; vsled tega jo nazivljajo nekateri tudi »centrumaško internacionalo«. Za mednarodno sodelovanje socialističnih strank so se doslej izjavile tele večje stranke: nemški neodvisni socialisti, francoski socialisti, avstrijska socialnodemokratska stranka; poleg njih so še stranke dežel, ki so pa manjše: med njimi je n. pr. tudi socialnodemokratska stranka Slovenije, ter centrumaška socialistična stranka Srbije.

Tretja internacionala je napram tej dunajski zajednici zavzela odklonilno stališče — (čeprav ne s tistim odkritim poudarkom, kakor bi si bil kdo mislil, posebno pa odkar je Lenin revidiral svoj program in se je pričela uveljavljati evolucija boljše-vikov. Op. ured.).

Kakor vse kaže, evolucija tako na levi kakor na desni hitreje napreduje, kakor smo pričakovali. To dejstvo moremo le pozdraviti. Čimdalje bolj postaja očitno stremenje na obeh straneh po enotni internacionali in uvidevanje, da sedanji organizaciji »internacionala« nimata tistega temelja, na podlagi katerega bi se lahko postavila zgradba res enotne internacionala socialističnega proletarijata vseh dežel. In čeprav bi morda kdo rekel, da tega temelja ni našla niti dunajska konferenca, vendar je je ta pokazal vsaj pota, po katerih bo prišel proletarijat do zaželenega cilja do ene same, trdne in močne internacionala. Razvoj gre tudi v tem pogledu svojo neizgrešno pot.

Vpošljite zaostalo naročnino za »NAPREJ«, da se Vam njega pošiljanje ne ustavi.

Slišijo pač, kako trava rase.

Zadnje dni so se spravili na socialne demokrate »Slovenec«, »Novi Čas« in »Jugoslavija«. Liberalni listi so sicer nekoliko previdnejši in dajo le bolj dobre nauke. To pa, kar pišejo gori navedeni listi, je podlo in perfidno.

Ti listi namreč navajajo, da so se ss. E. Kristan, A. Kristan in dr. Korun pripeljali v Ljubljano kot podkupljenci, da prodajo socialno demokracijo demokratom. Iz teh vesti bi človek posnel, da pisec tistih vesti ne priznava ustroja stranke, ki sklepa o svoji taktiki po svojem lastnem preudarku. Omenimo še, da se A. Kristan že več mesecev ne vrti v politiko stranke ter da ga že

dalj časa ni v Ljubljani. Oba druga sodruga pa sta prišla v Slovenijo po svojih opravkih in na majniške shode.

Zdi se nam, da bomo prav ustregli čitateljem, če pravimo: le tako naj pišejo o naših ljudeh in stranki še dalje kakor so začeli, ker take budalosti bodo najboljši pouk za našo stranko in priča kako nepošteno politiko uganja meščansko časopisje.

Samo to omenjamo. Da bi se bavili z nadaljnjimi detajli tistih vesti, se nam zdi nepotrebnost, ker bi se nam krave smejale, če bi odgovarjali vsem traparijam in satanskim zakulisnim igram teh listov, ki imajo edino namen, škodovati naši stranki.

Vsemu delavstvu in ostali javnosti v vednost.

Da se javnost informira o razvoju meznega gibanja stavbinskega delavstva in da se razkrinkajo vse tendenciozne vesti kapitalističnega časopisja, ki skuša prikazati naš boj kot protidržavni, dasiravno vedo, da gre za izboljšanje gospodarskega položaja stavbinskih delavcev, ki so na milost in nemilost izročeni velikemu pomanjkanju in bedi, smo prisiljeni povedati podatke. Bankirsko glasilo »Jutro« je dne 29. tm. priobčilo članek, v katerem med drugim trdi, da je stavka stavbinskega delavstva popolnoma nepričakovano izbruhnila in da delavstvo zahteva 200 odstotkov povišaja. Da je ta vest lažnjiva, nam ni treba posebej poudarjati, zadostuje, da v točno informacijo podamo poročilo o gibanju stavbinskega delavstva: Društvo stavbinskih delavcev je dne 6. aprila poslalo Zvezi Industrijev (stavbni odsek) spomenico, s katero je statistično dokazano, kakšen primanjkljaj ima delavstvo pri sedanjih draginjah, posebno pa še, če se upošteva, da njihovo delo traja samo 180 dni v letu, ker je delo pri stavbeni stroki sezonsko delo, a navzlic temu mora delavstvo živeti.

Osrlednje društvo ni poslalo Zvezi Industrijev nikakih procentualnih zahtev, temveč je predlagalo, da se z obojestranskim sporazumom določijo plače, ki bodo delavstvu omogočile, da more živeti. Na to so gospodje podjetniki odgovorili, da so sami

brez navzočnosti delavskih zaupnikov že marca meseca določili delavske plače za sezonsko leto 1921, s katerimi je baje delavstvo zadovoljno, in poudarjajoč, da se o urejevanju delavskih plač za leto 1921 ne bodo sploh več razgovarjali. Že itak vsled hude razburjenosti delavstva je ta brezvestni odgovor še bolj razburil in ga prisilil na odločnejše korake. Nato je organizacija kljub temu poskusila, da se spor mirnim putem poravnava. Poslala je Zvezi Industrijev resolucijo, ki jo je delavstvo na svojem shodu enoglasno sprejelo, za zahtevo, da v roku štirih dni odgovori. Ob istem času smo poslali prošnjo na Poverja za Soc. politiko, da v tej zadevi posreduje in pomaga, da se spor mirno reši ali kakor kaže, do danes je bilo naše stremenje brez uspeha. Od zveze Industrijev na našo zahtevo nismo dobili splošnega odgovora. S tem je naše prizadevanje, da ne pride do stavke bilo zastoj, ker je nezadovoljstvo doseglo vrhunec in je prisililo delavstvo, da se je poslužilo zadnjega sredstva, to je stavke, da tem potom pride do svojih pravic. Poštena javnost naj si sama stvori sodbo ali je stavka stavbinskega delavstva upravičena ali ne. Prepričani smo, da bodo vsi pošteti občani ohranili simpatije trpinom, ki so danes izročeni na milost in nemilost izkoriščevalcem. — Odbor.

Politične vesti.

— Sedanje meščanske stranke v razsuli. Večkrat je že časopisje pisalo o resnih notranjih nesporazumih in radikalni in liberalni stranki. V resnici pa takih nesporazumov ni le v teh dveh strankah, temveč so skoro prav vse meščanske stranke v razsuli. Sveda to svoje stanje meščanske stranke prav skrbno prikrivajo in ako danes ta ali ona meščanska stranka razkrinka sebi nasprotno drugo meščansko stranko, pa se čez čas obrne stvar tako, da prva potrebuje pomoči druge, se zgodi tudi to, da utajuje svoja razkritja o drugi stranki. Največjima meščanskima strankama v Jugoslaviji, radikalcem in liberalcem, gre sedaj samo za to, da ustavo spravita čim prej na varno. Čim se bo to zgodilo, sta obe stranki izvršili svojo nalogo in pristali, se bodo začeli na novo opredeljevati. Radikalci se danes dele na Protičevce in Pašičevce. Teško je ločiti obe stranke drugo od druge, ker je njih cilj eden in isti. Protičevci hoče iti s klerikalci, zajedničarji, turškimi aganti in begi. Pašiči pa hodijo z liberalci, da jih oslabi in upropasti, ter za bodočnost zasigura radikalcem nadvlado v vladi. Pri liberalcih samih je zbrana najpismenejša družba: od bankokratov, konzervativcev dolgi do mlajših in še nekaj idealnejših elementov iz vsen mogočih stanov. To stanje bo vsekakor v teku najbližje bodočnosti prenehalo, in stranka bo prisiljena, da se na novo pregrupa. — Prav tako bo razpadla zemljoradniška sku-

pina. V tej stranki že danes ni treh poslancev, ki bi stali na enem in istem stališču. Zemljoradniška stranka je skupina ljudi najrazličnejših nazorov, njihov voditelj Avramović pa je politično nesposoben, da bi držal skupino v celoti. — Hrvaški zajedničarji so pa ljudje, ki se v negaciji in opoziciji sicer strinjajo, če bi pa prišlo za pozitivno delo, se takoj dele. — Radičevi stranki moramo reči, da je postala sužena svoje lastne demagogije in varanja ljudstva, pripovedajoč, češ da ustava, ki jo bo konstituenta sklenila, ne bo veljala. — Politični in gospodarski razvoj sili vse stranke, da se preorientirajo na gospodarski podlagi. V tem sestavu, v katerem so, meščanske stranke ne bodo mogle dolgo ostati. Nezavedni proletarijat pa, ki danes še bega od ene do druge meščanske stranke, se bo moral opredeliti prejšnjim ne morda po lepo donečih geslih o narodnosti ali po verskem prepričanju, temveč razredno, to je po svojem socialnem stališču.

— Protimladarske demonstracije na Dunaju. Mala skupina večerajšnjega komunističnega majskega praznovanja je skušala vdreti preko »Ringstrasse« v »Bankgasse«, kjer se nahaja madžarsko poslanstvo. Policija je to preprečila. Približno 20 mladeničem se je posrečilo z druge strani vdreti v »Bankgasse«, kjer so demonstrirali pred madžarskim poslanstvom in metali v okna kamenje, nakar so pobegnili.

— Češkoslovaška je priznala estonsko, gruzinsko in letsko republiko, jim to sporočila, poslala svoje konzule in izrazila že-

ljo po obnovitvi normalnih vzajemnih stikov.

— Volilna dolžnost na Angleškem. Angleškemu parlamentu je predložen zakonski predlog, ki določa volilno dolžnost. Vsakdo, ki ne bi vsled upravičenega vzroka prišel voliti, bi bil po tem zakonskem načrtu kanonovan z dvema angleškima ilvrma ali pa zaporom 14 dni.

— Komunistična »zarota«. Iz Washingtona poročajo: Pri neki preiskavi v centrali tretje internacionala v Londonu so našli načrt, po katerem naj bi se Amerika 1. maja pobunila. Stvar je v zvezi z vodilnimi mesti sovjetske Rusije. Policija je aretirala dva voditelja.

— Izprije v turinskih avtomobilskih »Plat«-delavnicah se je končalo, ker je del delavstva pristal na pogoje podjetnikov.

— Scheideman je izdal v Berlinu novo brošuro: »Papež, cesar in socialna demokracija ter njih delo za mir v letu 1917«. Brošura se nanaša na več doslej še neznanih dokumentov in je zbudila veliko senzacijo.

— Ameriškega socialističnega vodje Eugenea Debsa bodo izpustili. Ameriški listi poročajo: Eugene Debs, ki je kot znan zaprt v zvezni kaznilnici v Atlantu radi svojega pregreška proti zakonu o šplonazi, je dospel te dni v Washington, kamor se je napotil na poziv glavnega drž. pravniške Danghertyja. S tem je konferiral tri ure, na kar se je brez vsakega spremstva napotil v Atlantu. Namen zaslišavanja je bilo novo preiskovanje slučaja, ki je bil povod Debsovi obsodbi in golovo bo, da bodo Debsu alj zmanjšali kazen, ali pa ga bodo sploh izpustili.

Kulturni vestnik.

Repertoar Narodnega Gledališča v Ljubljani. Drama: Torek 3. maja. Zaprt. Sreda 4. Zaprt. Četrtek 5. Androklos in lev. Po znižanih cenah popoldanska predstava ob 3. Izven. Petek 6. Navaden človek. Red B. Sobota 7. Navaden človek. Red C. Nedelja 8. Borba. V prid podporam družstvu jugoslovanskih akademikov. Izven. Ponedeljek 9. Androklos in lev. Red E. — Opera: Torek 3. maja. Carmen. Red E. Sreda 4. Mam'zelle Nitouche. V prid Udrugi gled. igralcev. Gostovanje ge Irme Polakove. Izven. Četrtek 5. Mam'zelle Nitouche. Gostovanje ge Irme Polakove. Izven. Petek 6. Carmen. Red D. Sobota 7. Thais. Red A. Nedelja 8. Mignon. Gostovanje g. Julija Betetta in ge Pavle Lovšev. Izven. Ponedeljek 9. Zaprt.

Trile najznamenitjši koncerti v Ljubljani bodo v mesecu maju t. l. in steer pevskega zbora »Glasbene Matice« 9. t. m. češkega pevskega zbora »Hlahola« iz Prage 14. t. m. in hrvaškega pevskega zbora »Lilinskega« iz Zagreba 24. t. m. vselet v Unionski dvorani. Nastopijo torej najznamenitjši zbori Ljubljane, Prage in Zagreba tekom enega meseca v Ljubljani.

Za koncert »Glasbene Matice«, ki se bo vršil v ponedeljek 9. t. m. se prično vstopnice danes prodajati. Poleg najnovjšega Sattnerjevega dela »V pepelnici noči« bo moški zbor izvajal tudi Rubinsteinovo krasno skladbo »Jutro« s spremljevalnim orkestrom. Sattnerjeva »V pepelnici noči« in a capella zbori: Pavličev »Na Krki«, Šantlov »Aganče Božije«, Adamčev »April« in Lajovičev »Lan« se bodo v tem koncertu sploh prvič javno izvajali. Bogastvo ustvarjalno in izvajalno umetnosti pri Slovencih mogoče rase. Opozorjamo občinstvo, da si preskrbi pravočasno vstopnico.

»Novi rod«. Vsebina št. 4: Stano Kosev: Bog je rekel. — France Bevk: Piruh. — Čika Jova—Gradnik: Zajček v snegu. — Čika Jova—Gradnik: Anka Ciganka. — Fran Milčinski: Zgodbe kraljeviča Marka (kraljevič Marko in Filip Madžarin). — Fran Pogačnik: Car in muškar. — Marija Kmetova: Velika nedelja. — Karel Sirok: Kolo. — Cveto Golar: Kristalna gora. — Silka. — Fran Ločnikar: Umrleni brat. — Anton Bagatelj: Na Rusmah. — Poni in zabava. — Kotiček malih. — Mladinski mesečnik »Novi Rod« izhaja v Trstu in stane za celo leto 12 kr. Uredništvo in uprava v Trstu, Ruggero Manna, 20-1.

nikakor ni mogel dati odgovora, zlasti na ta tri vprašanja:

»S kakšnim namenom nosite s seboj otroka, kamorkoli se premaknete, celo po noči po krčmah?»

»Ako ste v resnici, kakor pravite, prišli da vstopite med igralce, čemu vam je potem otrok?»

»Zakaj ste tega otroka podvrgli artilerijskemu kapitanu v posteljo?»

Nazadnje se posreči Tomi, da prepriča pisarja, in ta pošlje po ono žensko iz sobe št. 7. Ko so Elzo privedli in je ta priznala dete za svoje in ga pred policijo materinski poljubila, je bila stvar jasna.

Drugi dan je Elza odpotovala z Nedeljkom v Beograd, a bogoslovce Toma se ni vrnil v hotel, temveč jo je še tisto noč potegnil peš domov, s trdnim sklepom, da gre nazaj v bogoslovje in da bo odlej samo o rektorju sanjal.

(Dolge prih.)

LISTEK.

Branislav Nušić:

Rejenček.

Preložil Cvetko Golar.
(Dolge.)

Kapetan reče natakarku samo: »Poklič slugo!« pristopi naglo k Tomovi mizi in zakriči: »Vi torej, osle! Ali veste da vas bom vsega s sabljó sesekal!« »Prosim,« vzdihne Toma in se začne tresti, kot da igra starca. »Komu podtikate otroke kot kukavica jajca?« A komaj je to izgovoril že vstopi sluga z Nedeljkom v naročju. »Daj tega žrebička ternu gospodu tukaj!« Sluga izroči Nedeljka, a nesrečni Toma ga vzame v naročje, nevedoč, kaj bi rekel in kam bi obrnil oči.

Za sosedno mizo zaori zopet ogromen smeh, a nesrečni Toma ves zažari kot osemnajstletna devotka.

Kapetan se obrne srdit k tisti mizi in nadaljuje:

»Pomislite si tega nepridiprava! Sinoči se je splazil v mojo sobo pa mi položil otroka na posteljo. Prišel sem truden in kot ubit z vaj, se vržem na posteljo, kakor sem dolg in širok, kar začutim, da mi za ledji nekaj mrgoli. Lehko si mislite, kako mi je bilo: prižgem hitro svečo in kaj zagledam? Toga-le žrebička! Hu, tristo vragov! Kakšen hrup sem vzdignil po hotelu! Hotel sem ubiti gospodinj in hišno in kuharico, sploh vse, kar je v stanu roditi otroka. Kasneje zvem od gospodarja, da je prišla v mesto neka candra z otrokom, kot se zdi z namenom, da ga komu podtakne. In kaj mislite, komu? — Meni, meni, ki mi je žena rodila trikrat zapored dvojčke! Dvojčke, gospoda, pa zdaj naj naj-

dem v vsakem hotelu, kjer prenočujem, še po enega otroka, no — lepo število bi se jti nabralo, zelo lepo število.«

Kapetan bi v ognju še več povedal, ali vsi udarilo v smeh in on z njimi, a ko je odšel, se obrne še enkrat k Tomi:

»Vi pa še naprej lazite okoli sobe št. 9, pa vam bom že pokazal — sicer sem pa že naznanil policiji.« Zaloputne z vrati in odide, a sluga za njim.

Tomi so odpovedale noge; ni se mogel več držati na njih in omahne na stol, a Nedeljka dene v naročje. Njemu ni bilo jasno, da je zgrešil sobo in mesto v Elzino položil Nedeljka v posteljo artilerijskega kapetana, ki se je truden vrnil z vaj.

Pri sosedni mizi so začeli zopet šale zbijati in se smejati, a med vsem najslajše gospodična Lenka. Spomnil se je, da je zanj najboljši, ako

zbeži iz te krčme, ali niti toliko moči ni imel, da bi se vzdignil.

Nazadnje se zavé in odloči da vstane in plača, kar je dolžan. Komaj vzame Nedeljka pod pazduho, stopi v krčmo policijski pisar s stražnikom in gre naravnost k njemu. Toma izgubi zopet vso moč v koljenih, klecne in se sesede na stol.

»Vi torej, gospod, ste tisti človek z otrokom?« reče pisar s strogim uradnim glasom.

»Jaz sem,« odgovori Toma, prepričan tudi sam, da je v resnici on ta človek z otrokom, katerega išče policija.

»Pojdi torej z menoj!« pristavi pisar odločno in Tomi se zdi, da drugače tudi ne more biti, kakor da gre. Za sosednjo mizo iznova zaori smeh, ki se mu je zdaj pridružil tudi sam intrigant.

Na policiji je trajalo precej dolgo izpraševanje, ker prvi mah Toma

Dnevna kronika.

Delavci, voilci občine Moste! Danes bo volitve. Vršijo se do 5. ure popoldne. Vrzite kroglico v četno skrinjico!

G. dr. K. Triller, ki je bil izvoljen v ljubljanski občinski svet, je mandat odložil. Bivši podžupan Triller je bil vobče precej demokratičen in za časa vojne večkrat ločalen v prehranjevalnih vprašanjih. To so mu zamerili ljubljanski mesarji, ki so začeli goniti proti njemu, ker je tudi proti njim nastopil večkrat odločno. In no, mladini so pa veseli, da so našli povod.

Zalostno! Znano je, da določa tudi »Obznanje«, da morajo biti vsi državni nameščenci, ki so komunističnega prepričanja, odpušteni iz državne službe in zamenjani z drugimi. Toda kdo pride na njihovo mesto? Jugoslavija nima toliko inteligence in strokov. Izobraženih med državljani, da bi lahko delali razni ministri - bankokradi z njimi ko veter s prahom! Toda gospodje od zgoraj pravijo: »Imamo dosta Rusa, ne potrebujemo naših ljudi.« V »svobodni« Jugoslaviji imajo tudi prednost do obstanke pred lastnimi državljani, ki so socialisti del tega telesa.

Položaj hrvaško-slavonskih rudarjev. Dne 24. pr. m. je bila v Zagrebu rudarska konferenca rudarjev iz premoškihopov Hrvaške in Slavonije. Konstatiralo se je na tej konferenci, da je od dela odpuščenih okrog 3000 rudarjev, s čemur so lastniki rudnikov hoteli izsiliti znižanje plač delavcem. Rudarska konferenca je sprejela resolucijo in ostro protestira proti nameri lastnikov. Resolucija zahteva takojšnjo socializacijo rudnikov.

Volitve v trgovske zbornice. Trgovinska ministar je izdal odlok, po katerem se morajo izvršiti volitve v vseh trgovskih zbornicah v naši državi do konca meseca junija. Izide volitev novih zbornic potrdi minister trgovine.

Pojasnilo. K včerajšnji notici »Slika nacionalistov« pristavljamo vsled napadnega razumevanja nekaterih, da zadeva zadnja opazka osebe, ki so prišle iz Primorske v Ljubljano in so tu celi čas veržili in si delali ogromne dobičke, zraven pa navijali lajno o nacionalizmu in vplili po mestnih ulicah: »Vojna, vojna! Ti so bili zmirrom najglasnejši.

Arnavti v Prizrenu. »Beogradski dnevnik« piše: Po daljšem odmoru so bili zopet izvršeni ropi in umori v sredi mesta. Preobčleni Arnavti vpadajo v posamezne delavnice, napadajo in kradejo. To svoje delo vrše tako dobro organizirano, da državnim oblastem je v veliko težavo ujanje kakoga člana tolpe. V zadnjem času so pri belem dnevu izvršili napade na potnike, ki potujejo iz Uroševca v Prizren in obratno. Ob reki Japlenici nedaleč od Prizrena je tolpa Arnavtov oropala in mučila potnika in se nato mirno razšla. Rop presega vsoto 90.000 kron. Pri vseh strahot-

ih so najhujši arnautski pohodi na Prizren in okol. vasi. — Tako ni človek varen življenja ne pred druhajo od spodaj — ki ni po lastni krivdi — ne od zgoraj.

Gledališka stavka v Gradcu. Delavci obeh mestnih gledališč so stopili danes v stavko, ker se ni ugodilo njihovim zahtevam. Pri županstvu vršča se pogajanja so dovedla do sporazuma, po katerem se gledališkim delavcem za mesec maj izplačajo zahtevani zneski in se vsled tega zviša vstopnina za gledališče za 30%. Ako se bo akcija izkazala za ponesrečeno, bosta obe gledališči od 1. junija zatvorjeni.

Rudarska šola in dijaški dom v Celju. Pod tem naslovom sta priobčila rud., svetnik g. Baebler in gimnazijski ravnatelj g. Jeršinovič članek, v katerem razpravljata o vprašanju rudarske šole in dijaškega doma v Celju, češ naj se dijaški dom nastani v bivšo šemalno vojašnico, katera je namenjena za invalidski dom. V pojasnilu pa objavljamo vsem onim čitateljem, ki bi se ukvarjali z rešitvijo glede poslojpa za dijaški dom toliko, da je šemalna vojašnica že prodana. Kupilo jo je poverništvo za socialno skrb v Ljubljani za invalide. Torej je vprašanje šemalne vojašnice za invalidski dom v Celju rešeno. Končno prismo g. ravnatelja, da v bodoče ne žali invalidov s takimi nasveti, kakor n. pr. da spadajo invalidi v hiralnice, in v svarilo pred takimi nasveti naj se zamisli, da bi bil tudi on lahko vojni invalid brez rok in nog, in kot tak siromak bi si gotovo ne želel izhirati v kaki hiralnici. — Splošna organizacija vojnih invalidov za Slovenijo, centrala v Ljubljani.

Rok za vlaganje ponudb za prevzem tesarskih in kleparskih del pri napravi nove strehe na stikalnici elektrarne v Žirovnici (glej razglas v 38. številki Uradnega lista) je podaljšan do 9. maja t. l. in se na ta dan ob 11. uri vrši pri gradbeni direkciji nova ponudba obravnava.

Na lunaški mejdan. Radi neke »cementne« afeje je dr. Gajo Bulat v Splitu pozval na sablo (ali pištole?) dr. Stanka Banića, nezaposlenega narodnega poslanca. Upamo, da si bosta temeljito oprala ranjeno meščansko čast in cementno afero dobro — zatusala!

Prijetje železniških plenilci. Zemunska železniška policija je prišla krog 70 prebivalcev sela Sučina v Sremu, ki so se bavili z železniškimi ropi en gros. V skupnem skladišču te nevarne družbe so našli razno blago, katerega vrednost presega 400 tisoč kron. A to je samo del vsega, kar je bilo ukradenega.

Želez. konferenca, katera se je tudi z naše strani udeležil poseben delegat je končala na zadovoljiv način svoje delo. Med Rimom in Varšavo se upostavi direktna železniška zveza preko Vinkovcev.

Proslava Prvega maja.

Zagorje ob Savi. Proslava prvega majnika. V nedeljo se je pri nas vsled slabega vremena vršil še dovolj dobro obiskani shod na katerem je obširno poročal sodrug dr. Korun o pomenu praznovanja 1. majnika za delavski razred ter o zahtevah delavstva na gospodarskem in političnem polju za katere manifestira delavstvo 1. maja. Govoril je tudi o delovanju socialno demokratične frakcije v državnem zboru ter o ustavi jako obširno; končno se je dotaknil tudi občinskih volitev ter po dobro uro trajajočem govoru ob velikem aplavzu in odobravanju zborovalcev končal svoj govor. Za njim je govoril komunist Ojsterc, in sicer je bil njegov govor tako nekrav in nerevolucionaren, da bi nam socialistom svojčas takšen govor ravnostno komunisti šteli za oportunizem in izdajstvo nad proletariatom. Komunisti postajajo torej jako zmerna struja in bodo, kakor se je na včerajšnjem shodu pri nas opazalo, našli zopet pot k skupnosti, kar bi le pozdravili. Po približno dve uri trajajočem shodu je sodrug Čobal zaključil shod z apelom, da 3. t. m. vržejo vsi volilci kroglico pri občinskih volitvah v socialistično skrinjico, ki je v Zagorju druga. Omeniti pa moramo še nekaj. Dne 30. 4. popoldne se je na konzumnem društvu razobesila rdeča zastava. Ker se je zadnja leta, ko je bil še župan Koprivce, časih razobesila tudi zastava 1. maja na občinski hiši, je tudi sedaj nekdo obesil zastavo na isti dne 30. aprila popoldne. Kdo je bil toliko naklonjen delavstvu, ne vemo, ampak naše demokrate, ki jih je tako že samo še tucat, je ta zastava za 1. maj tako razburila, da je boida eden celo brez klo-

buka prišel ves besen v občinski urad z zahtevo, da se zastava takoj odstrani, ker bi menda vsled tega Francozi napovedali vojno Jugoslaviji. Res lep demokratizem in narodni socializem imamo v Zagorju. Kaj bosta ti dve stranki počeli šele drugo leto, če se obesi ne samo narodna zastava prvega maja, ampak celo rdeča na občinski hiši!

Zidani most. V prav slabem spomladanskem vremenu smo molče proslavljali naš letošnji Prvi majnik in v trajnem spominu nam bo ostalo leto 1921. Toda upanje v srečo nam nikakor še ni ugasnilo. Vzpametlo bo toliko bolj, kadar bodo sloveška srca v pravem spoznanju in bodo vedeli ceniti svoj edini delavski praznik Prvi maj!

Za letošnji Prvi majnik pa, ki smo ga na Zidanem mostu v tihem molku proslavljali, pa je klicalo naše srce toliko bolj glasno, da zahtevamo mir. Nikdar več vojne! Zadosti je teklo krvi! Proč z vojno! Dovolj imamo vdov in sirot, ki jim moramo vsak po svojem pomagati in jih podpirati! Preveč mater žaluje danes za svojimi sinovi!

Na dan Prvega majnika so bili tu pri nas manifestacijski shodi in obhodi prepovedani. Celo naši domači godbi je bilo prepovedano igrati in gostilne so bile vse zaprte.

Št. Pavel na Preboldu. Majniška manifestacija se je vršila tu ob izpompatni udeležbi ljudstva. Rudarji iz Zabukovice, delavci s Polzele in drugih bližnjih krajev so prišli v Št. Pavel z rudarsko godbo in rdečo zastavo. V lepo okrašenih prostorih Vedenkove gostilne se je nato vršil javen shod, kateremu je predsedoval sodr. Tratar. Najprej je govorila sodružica Pav-

la Kač, ki se je v lepih besedah spomnila dela naših organizacij za izkoriščane delavce ter omenila zadnja mezdna pogajanja, ki so se posrečila, ker so zastopniki organizacije krepko zagovarjali zahteve delavstva. Izročila je ob zaključku svojega govora lep šopek svetlice govorniku sodr. Golouhu iz Ljubljane, ki je nato v poldrugournem govoru ob neprestanem navdušenem pritrjevanju občinstva orisal letošnji pomen prvega maja. Ko je končal s pozdravom na vse žrtve ideala in na zmago socialistične revolucije, edine osvobodilnice človeštva, ni hotelo biti konca ploskani in navdušenju. Besede govornikove so osvojile srce in razum navzočih. Za sodr. Golouhom je govorila sodružica Angela Pekarekova, ki je v izbranih besedah opisala usodo delavca v kapitalistični družbi ter bodrila navzoče na skupno delo za zmago resnice in pravice, za uresničenje socializma. Letošnja dostojna proslava prvega majnika bo ostala tukajšnjemu delavstvu v najlepšem spominu. Mi napredujemo vzlic vsem težavam. To bo vsem očitno tudi na dan volitev v tukajšnjo občino. Živel 1. maj, živel socializem!

V Ljubnem v Savinjski dolini je bil v nedeljo krasno uspeš šhod, na katerem je poročal S. Uratnik. Naša stranka se v tem okolju bujno razvija.

Šoštanj. Slavje prvega majnika je pri nas vsekakor najlepše uspelo. Na trgu stojita dva velika, z rdečimi zastavami okrašena mlaja, še večji pa stoji pred hotelom »Jugoslavija«, kjer se je vršil v dvorani manifestacijski shod, na katerem je poročal S. Mihevc. Dvorana je bila veliko premahna, več kot polovica udeležencev je morala ostati zunaj ter izvajanje govornika ob odprtih oknih poslušati.

Velenje. Kljub slabemu vremenu je pri nas delavstvo prvi maj vrlo lepo praznovalo. Na vsežgodaj se je rudniška godba na tovornih avtomobilih vozila po kraju in igrala budnico. Na lepo okrašenem vrtu pri Cinglerju se je opoldan vršil shod, na katerem je poročal S. Mihevc, ki je v temperamentnih besedah govoril o pomenu praznovanja prvega maja. Po shodu so nastopili pevci v dveh zborih in sicer iz Šoštanja in Velenja. Nato je igrala rudniška godba, ki jo je dirigiral gospod Korun iz Celja. Pripomniti moramo, da je g. Korun v kratkih treh mesecih, kar poučuje godbo, v resnici nekaj izrednega s svojim trudom napravil, kar se ne bi vsakemu kapelniku posrečilo. Obenem poučuje tudi pevski zbor rudarjev. Sodrugi v Velenjah, le tako naprej!

Organizacijski vestnik. Iz stranke.

Takoj po volitvah nam poročajte izid volitev in imena vseh izvoljenih občinskih odbornikov, razvrščenih po strankah. Pri odbornikih naše stranke pripišite tudi njih naslove in druge osebne podatke.

Sodrugi, ki so prešli v razprodajo spominke liste za obletnico žrtve Zaloške ceste v Ljubljani, se pozivljajo, da čimprej obračunajo pri blaginiku R. Čelešniku, Ljubljana, Turjaški trg 4-1.

Zaupniški sestanek JSDS se bo vršil danes ob 7. zvečer v mali dvorani Mestnega doma. Vstop imajo z legitimacijami tudi člani, ki so vpisani pri tajništvu.

Iz strok. organizacije.

Centralni odbor kovinarjev tina svojo sejo v sredo, dne 4. t. m., takoj po delu. — Tajništvo.

Konec mezdnege gibanja krojačev v Ljubljani. Kakor smo poročali, je organizacija krojaških pomočnikov stavila zahteve za 30% zvišanje plač. Po večkratnih pogajanjih z zadrujo krojaških mojstrov je končno dosežen sporazum, ki kaže popoln uspeh organizacije. Na zadnjem sestanku zastopnikov organizacije pomočnikov in zadruge krojaških mojstrov se je po vsestranskem razmotrivanju dosegel sporazum, obojestransko podpisana pogodba za 30 odstotno povišanje plač. S tem so gospodje delodajalci pokazali razumevanje življenja. potreb svojih pomočnikov in upamo, da se bodo v bodoče po tem zgledu ravnali. — Pomočnikom pa naj bo ta uspeh v dokaz, kaké važnosti je strokovna organizacija. Zato je njih dolžnost, da povsod varujejo njeno čast in ugled.

Protestni shod življskih delavcev v Celju proti reakcionarnemu poskusu za odpravo 8. urnika se je vršil v ponedeljek, dne 25. aprila 1921. Na shodu je poročal S. Leskošek, ki je v svojem izjavljanju pojasnil vse kapitalistične nakane, katere

streme za tem, da se 8urnik odpravi. K debati so se zglasili tudi sodrugi peki in mlinarji, na kar je shod sprejel naslednjo resolucijo: 1. Protestiramo najodločneje proti uklinjenju 8urnika, za katerega se je delavstvo borilo 30 let; 2. proti nezastisljavnemu škandalu in krivicam, ki se ravno-kar gode delavskemu razredu, izvršene od strani peščice kapitalističnih vladnih predstavnikov. Zbor ugotavlja, da kapitalističnega diktata za 10 urno delo pod nobenim pogojem ne sprejme, ter so zbrani delavci pripravljeni za obdržanje svojih pravic uporabiti vsa sredstva, katera ima delavstvo na razpolago.

Mezdna gibanja. V Sisku se nahajajo v mezdnem gibanju pivovarji in stavbišniki delavci. Naj nikdo ne potuje tja, dokler gibanja niso pri kraju.

Vestnik Svobode.

Pevci! Danes ob pol osmih zvečer pevška vaja v društvenih prostorih »Svobode«. Pridite vsi!

Seja S. K. Svobode se bo vršila v torek (danes) ob pol 6. uri zvečer v društvenih prostorih »Svobode«, Šelenburgova ul. 6-11.

Sestanek S. K. Svobode se bo vršil v sredo ob 7. uri zvečer v Šelenburgovi ul. 6-11. Vabijo se vsi člani S. K. Svobode, da se zanesljivo udeležijo tega izrednega setanka!

Dopisi.

Celje. »Nova doba« pita svoje bralce zopet z jako značilnim dopisom o »kapitalisti« v socialistični stranki. Na vse pretege se hudeje ta listič, ker je neki govornik napadel na shodu demokrate, da nečajo, niti ne znajo reševati socialnih vprašanj, kakor tudi, da poznajo delavno ljudstvo le takrat, kadar je treba loviti njegove glasove. Nadalje zahteva javnega odgovora na razne svoje čvkarije. Ta odgovor glede vprašanja razdelitve posestev v agrarni reformi: 1. Seveda morate deliti posestva revežem, pa ne iz lastnih nagibov! Vi pa ustanovljate istočasno svoja kapitalistična podjetja in banke kot protitež za malim posestnikom in kmetom. 2. Med vašimi volilci so bili, razun par klerikalnih kapitalističnih petelinov, vsi kapitalisti, ker delavec že davno več ne gre na vaš lhn. 3. Vprašanje, kdo je večji kapitalist, urednik »Nove Dobe«, Spindler, ali pa Kristan, o tem pa razmišljajte sami. Če je imel g. Spindler smolo pri prodaji svoje hiše, o tem tudi razmišljajte sami. Nas to nič ne briga. Če pa g. Spindlerja briga kako Friderikovo posestvo, naj razmišlja o svoji gospodarski nadarjenosti, saj mu bo minister Kukovec pri tem gotovo pomagal, poseben še, ker je urednik njegovega lista. — In nemanj Martinčič! Tako drago je prodal svojo hišo, da niste zapisali pravih števil. Če nečete ostati lažnjivci, mu morate doplačati do tiste svote, katero navajate! Konec konca pa razmišljajte sami tudi o tem, da Spindlerjev rojak prodaja eno hišo za 500.000 K. — Tako je, kapitalisti!

Po svetu.

Pametne odredbe češkoslovaške vlade. Praška vlada je odredila, da se vsem tvrdkam in osebam, ki so bile kaznovane radi verižništva, odvzame telefon. Telefon je pač verižnikom na debelo kar vojskovodji specialka. Toda, morda bi bilo pametneje od češkoslovaške vlade, če bi takim elementom ne odvzela samo telefona, temveč sploh ves kšeft.

Wekerle prihaja zopet na površje. Horthy ga je imenoval za predsednika drželnega finančnega sveta. — Krščanski vladi na Ogrskem prede presneto huda, da si pomaga že s takimi ljudmi, ki so dokazali že dovolj svojo nesposobnost, recimo kot bivši habsburški ministrski predsedniki.

Grob Aleksandra Petšijaja, onega največjih madžarskih pesnikov (za časa Prešerna) so našli v Oralya-Poldoglavu. Nekateri so dosedaj mislili, da so zemljske ostanke slavnega pesnika pokopali v skupnem vojaškem grobu za revolucije 1. 1849, a drugi so trdili, da so ga Rusi takrat odvedli s seboj kot ujetnika v Sibirijo. Petšijaj je bil po svoji narodnosti Slovak.

Glubi in napol glubi pri predavanjih. Doslej tega skoro ni bilo iz lahko umljivih razlogov. Dunajskemu profesorju dr. Aleksandru pa se je posrečilo iznajti aparat, nekaj telefon z zelo močnim sistemom mikrofona, ki omogočuje tudi drugače popolnoma gluhim ljudem, če ne leži krtvda njih telesne napake v tkz. »Cortijevem organu«, da se udeležujejo predavanj. Pred začetkom se zveže tak slušatelj potom posebnog-

ga voda z napravo, podobno telefonu, v katero predavatelj govori in sicer tako, da ga slišijo tudi zdravi slušatelji. Profesor dr. Alexander je dosegel s to svojo iznajdbo dobre uspehe.

Ameriške novice. Položaj delavskega razreda v Ameriki se pod sedanjim kapitalističnim režimom slabša čim dalje bolj. To slabšanje svojega položaja pa čuti delavstvo v sedanjih depresiji tembolj, ker je bila med vojno ravno v Ameriki najboljša konjunktura in so bile plače delavstva takas še precej primerne. Splošna slika delavskih razmer v Ameriki je taka: Ponekod delajo delavci samo par dni ali pa samo po par ur na teden, ponekod ne delajo nič, drugod pa zopet delajo po 12 ur. Plače so se po večini povsod znižale za 10 do 30%, oziroma jih podjetniki skušajo znižati. Vsled tega se seveda pojavljajo dan na dan neštevilne stavke delavcev vseh strok. Žalibog, da te stavke niso enotno vođene po posameznih strokah, temveč so več ali manj omejene na posamezna podjetništva oziroma kraje. Zaradi tega tudi ni zaželjenega uspeha v interesu delavcev. Izmed važnejših strok so močno in kolikor toliko enotno organizirani le železničarji in prometni delavci, rudarji, kovinarji, klavniški in krojaški delavci. Pravkar se vrši hud mezdni boj železničarjev. Lansko leto je bil zadnji mezdni boj železničarjev, v katerem boju so zmagali delavci, železniški magnati pa so bili ugodili delavskim zahtevam na ta način, da so povišali tovrstno in vozmno. Sedaj pa trdijo, da imajo njih železnice okrog 700 milijonov dolarjev deficita in zahtevajo znižanje plač železničarjev. Sedanji mezdni boj železničarjev, brzokone ne bo uspel. — V rudarski stroki se znižanje mezd večinoma že izvršilo in je med rudarji nastala precejšnja brezposelnost. — Pred mezdnim gibanjem stoje pa sedaj mornarji vsega vzhodnega ameriškega obrežja. Lastništva ladij jim odrekajo obnovev prejšnje mezdne pogodbe, tako da grozi 1. maja izbruh stavke mornarjev. Posebej je treba omeniti še to, da kapitalisti v svojem boju zoper delavce izrabljajo brezposelnost delavstva tako, da z nastavljanjem neorganiziranih črnih in indijanskih delavcev, ter kitajskih kuljev izsiljujejo znižanje mezd, domače organizirane delavce pa mečejo na cesto. (Kje je tu tista kapitalistično - pravna logika, po kateri naj bi stavka veljala kot »izsiljevanje«, dočim naj je odpust organiziranega ter najetja ne, organiziranega delavca v svrhu nasilnega znižanja plač dopustna in »pravilna stvar«?) Vsled tega je došlo v večih krajih tudi že do krvavih pobojev. — Tudi v Mehiki ter v Južni Ameriki je nastala velika gospodarska kriza, vsled katere trpi delavstvo. V Mehiki so stavke na dnevnem redu. Izmed ameriških zanimivosti naj omenimo najnovejšo: v državi Nevada so uvedli zakon, po katerem zločincev, osojenih na smrt, ne bodo več obešali, streljali ali dajali na električni stol, temveč jih bodo zadušili s plinom. Na kaj vse pač pridejo Amerikanci! Odkar je vojna minila, hočejo biti originalni na takih-le poljih! — Iz življenja ameriških Slovencev: Dne 11. in 12. pr. m. je zborovala v Chicagi četrta konvencija Jugoslovanskega Republiškega Združenja. (O tem prinesemo še posebno poročilo. Op. ur.) — Brezposelnost, ki je splošna, pošteno obdobje seveda tudi slovenski delavci in se je vsled tega med njimi pojavilo močnejše preseljevanje. Poročajo tudi, da bi se mnogi radi vrnili domov, pa da ne dode dovoljenja za to od jugoslov. konzulatov. — V Chicagi sta začela izhajati dva nova lista »Slovenske novice« in »Ljudski glas«. — V minulem mesecu so umrli ti-le rojaki: v Clevelandu: Janez Golas (umor), Franc Podkna (ponesrečil), Josip Lenarčič, Alojz Ayca, Josip Mervar iz Kerčat pri Zuženbergu, Henrik Skubín iz Kožbane pri Gorici; v Sheffield: Franc Šuštaršič iz Stanežič pri St. Vidu nad Ljubljano; v Lorain: Antonija Jelarčič v Enclid: Franc Japelj (samomor); v La Salle: Jakob Sotošek iz Krškega (ponesrečil); v Cury: Ignacij Kordan iz Zabrđja pri Mirni; v North Chicago: Lucija Zorec v Leadville: Marija Jarc, roj. Zupančič iz Brezovega doia na Dolenskem; v Chisholm: Ivana Babnik roj. Pavlin iz Marjše Device v Polju pri Ljubljani; v Sheboygan: Anton Brgant (ponesrečil).

— Da se Unija nahaja še vedno v volnem stanju z Avstrijo in Nemčijo, je proglasil v ameriškem senatu senator Knox.

„NAPREJ“

je edini dnevnik slovenskega delavstva. Zato mora v hišo slehernega proletarca!

Dokazano je, da je importirano, inozemsko milo mnogo dražje, kakor domače

„ZLATOROG-MILO“

zategadel rabite v svojih potrebščinah edinole to milo.

Glavno zastopstvo prve mariborske tovarne mila, prej C. BROS v Mariboru, za Kranjsko: R. BUNC in drug, Ljubljana, Gosposvetska c. 7.

ZLATOROG

ZLATOROG

Priporoča
se tvrdka
Večletna
garancija.

Josip Petelinc,

Ljubljana,

Sv. Petra
nasip št. 7.
Popravila
se sprejemajo.

edina tovarniška zaloga
šivalnih strojev v vseh opremljenih, material in izvršba pred-
voja, za rodbinsko in obrtno rabo ter vsi posamezni deli za vse si-
Večletna garancija steme, igle, olje na drobno in debelo. Večletna garancija!
Ugodni plačilni pogoji.

Ure budilke, n.
haiko, verižke,
zlatino, srebrnino, očala
in poročne prstane
kupite najbolje pri

A. Lečnik,
urar in zlatar,
Celje, Glavni trg št. 4.
Popravila dobra in točna.
Zlomljeno zlato in srebro pla-
čujem po najvišji ceni.

Strugaria
za
železo
(Eisendreher)

prvovrstno moč in za takojšnji
nastop iščejo:
„TITAN“
Kranjske tvornice železne, bra-
varske i kovinske robe Kamnik
pri Ljubljani.

Za birmance

vseh vrst obleke v zalogi
velika izbira modnih in
športnih oblek za go-
spode lastnega izdelka.

Angleško sukno — Lister.

Znižane cene!

Zahtevalite vzorce!

SCHWARZ & BIZJAK

I. kranjska razpošiljalna
Ljubljana, Dvorni trg št. 3.

Coloniales Olandese, Trst

oddaja 20.000 kg

la angl. kristal. boraksa

v vrečah brutto per netto
franko zacarinjeno od skla-
:: dišča Ljubljana po ::

Lit. 5.— za kg.

Pri prevzemu najmanj
:: 1000 kg po ::

Lit. 4.80 za kg.

:: Vpraša se pri ::

JADRANSKI BANKI, podružnici
LJUBLJANA, Komisijiski oddelek.

Dežne plašče

iz nepremočljivega angleškega Waterproof Cloth
kakor ravno takega blaga na metre, po zelo
--- znižanih cenah priporoča tvrdka ---

A. & E. Skaberne.

Splošna ključavničarska
in
mehanična delavnica

se je otvorila.
Sprejema splošna popravila pi-
salnih in šivalnih strojev, kon-
trolnih blagajn itd.

Fr. Lebar & L. Tišler
Jenkova ulica 9.

Spedijska tvrdka

LUDOVIK ŠEVAR vd.
na RAKEKU

oskrbljuje točno, nhitreje vse
v spedijsko stroko spadajoče
posle, tudi
ccarinjene.

Prvovrstna
Es-ka

kolesa

Najfinije
predvno
kvalitet. blago

J. Gorec
Ljubljana

Gospodsvetska c. 14.

Kdor si želi nabaviti pristnega
in znanega

haložana

naj se blagoviti poslužiti tvrdke:
Prva haloška trgovina z vinom
Ante Korenjak in drug
pri Sv. Barbari v Haložah.

Proda se hiša

s posestvom v Zalogu št. 30.

Slovenska eskomptna banka v Ljubljani

Otvoritev dolenske podružnice.

Upravni svet Slovenske eskomptne banke v Ljubljani
naznanja, da otvori s 1. majem t. l. svojo

podružnico v Novem mestu

v hiši trgovca gosp. Alfonza Oblaka na Glavnem trgu.
Podružnica se bo bavila z vsemi v bančno stroko spada-
jočimi posli.

Upravni svet.

Konsumno društvo rudarjev Hrastniku

vpisana zadruga z omejenim poročtvom

sprejema hranilne vloge, ki jih obrestuje po 4 %.

Na podlagi zadnjega računskega zaključka ima 576 članov ter sledeče društvene sklade:

Rezervni delež K 64.316.67.

Društveni delež K 17.103.71.

Blagovni promet za l. 1919/20 je znašal K 2.963.093.48. Delež znaša K 40.—.

Član postane lahko vsak.

Jadranska banka

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod
najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj,
LJUBLJANA, Maribor, Metković, Opatija,
Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb,
Trst, Wien.

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu-
in inozemstvu.